

Jaarstukken 2023

2.3 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering

2.3.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Inwoners hebben de zekerheid dat zij in hun eerste levensbehoeften kunnen voorzien
2. Inwoners zijn financieel zelfredzaam
3. Inwoners nemen naar vermogen deel aan het arbeidsproces
4. Inburgeraars zijn geïntegreerd in de Uithoornse samenleving

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Voorkomen waar mogelijk door inzet op vroegsignalering en preventie
- Vanuit bestaanszekerheid de verbinding leggen naar woonvraagstukken en duurzaamheid (zoals energiearmoede)
- Versterk de mensgerichte en integrale benadering, waarbij er samen met de inwoner wordt gekeken naar mogelijkheden
- Aanbieden van een (financieel) vangnet voor inwoners die onvoldoende in eigen inkomen kunnen voorzien
- Stimuleren en begeleiden naar werk of andere passende dag invulling
- Begeleiden van inburgeraars en zorgen voor ondersteunende voorzieningen

Acties - Welke acties zouden we daarvoor uitvoeren?

Versterken en verbreden aanpak vroegsignalering schulden

Sinds 2021 is vroegsignalering van schulden, op basis van signalen door derden een wettelijk taak voor gemeenten. In 2023 is er een evaluatie uitgevoerd naar de werkwijze van vroegsignalering door Duo+. Deze evaluatie heeft geleid tot concrete aanbevelingen ter verbetering van de uitvoering hiervan en deze worden ingevoerd.

Van pilot kinderarmoede naar netwerk kinderarmoede

Vanuit de vorige nota bestaanszekerheid “de touwtjes aan elkaar knopen” is de pilot kinderarmoede gestart. De integrale benadering om kinderarmoede te bestrijden blijkt een effectieve aanpak en heeft geresulteerd in een netwerk kinderarmoede. Kinderen in bestaansonzekerheid komen eerder in beeld en vanuit het netwerk rondom kinderarmoede worden veel gezinnen ondersteund of doorverwezen naar de juiste hulp. In samenwerking met de netwerkpartners is een sociale kaart ontwikkeld op de thema’s van bestaanszekerheid, met het doel deze informatie gemakkelijk met ouders te kunnen delen.

Invoeren taalmeter als onderdeel Taalakkoord

In 2023 zijn diverse instanties in Uithoorn begeleid bij het terugdringen van taalachterstanden in hun organisaties. Deze begeleiding en ondersteuning wordt uitgevoerd op regionaal niveau (Groot-Amsterdam) o.a. door het geven van voorlichting en trainingen aan werkgevers. Sinds kort is ook het WSP Groot-Amsterdam betrokken bij het benaderen van (met name) commerciële organisaties. Dit wordt in 2024 voortgezet.

In 2023 hebben twee ‘Taalmeterdagen’ plaatsgevonden. Zo’n 240 mensen met een bijstandsuitkering waren uitgenodigd om vrijblijvend mee te doen aan de Taalmeter. Hiermee wordt hun taalniveau is getoetst. Ongeveer een kwart heeft hiervan gebruikt gemaakt. Afhankelijk van de uitslag van de test hebben zij een aanbod ontvangen van het Taalhuis Uithoorn om hun (digi) taal- en/of rekenvaardigheden te verbeteren. In 2024

wordt de Taalmeter voortgezet bij DUO+ als (verplicht) onderdeel bij het aanvragen van een bijstandsuitkering.

Verder ontwikkelen brede uitvraag in toegang sociaal domein

In Q3 2023 is een projectleider bij DUO+ gestart op het gebied van de brede uitvraag in het sociaal domein. De projectleider heeft een inventarisatie gemaakt van de vraagstukken die er lagen. Aan de hand van deze inventarisatie wordt de brede uitvraag verder doorontwikkeld binnen de uitvoering van DUO+. In 2023 hebben inwoners al hun vragen via 1 ingang bij DUO+ kunnen stellen en hoeven de inwoners niet bij aparte loketten terecht voor WMO en Participatie vragen.

Evalueren, herzien en opstellen verordeningen, beleidsregels en beschikkingen inwoners zoveel mogelijk in lijn met werkwijze omgekeerde toets

De re-integratieverordening en de afstemmingsverordening zijn in 2023 herzien en vastgesteld. Met deze herziening zijn de verordeningen zoveel mogelijk in begrijpelijke taal geschreven, is ruimte gecreëerd voor het werken volgens de methodiek van de Omgekeerde Toets en het toepassen van maatwerk. Ook de bepalingen uit het wetsvoorstel Breed Offensief zijn verwerkt in de re-integratieverordening. De verordeningen behorende bij de declaratiefondsen en de individuele inkomensvoorslag werden in 2022 al in lijn gebracht met de werkwijze omgekeerde toets. Aanpassing van de beleidsregels Schuldhulpverlening en bijzondere bijstand vraagt ook om inhoudelijke keuzes. De nieuwe nota bestaanszekerheid, die eind 2023 werd vastgesteld vormt de basis hiervoor. Herziening van deze beleidsregels wordt in 2024 opgepakt zodat deze aansluiten bij uitgangspunten van de nota.

Opstellen nieuwe nota Bestaanszekerheid

Op 30 november heeft de gemeenteraad de beleidsnota bestaanszekerheid vastgesteld. De nota is gedurende een interactieve traject met verschillende belanghebbenden en geïnteresseerden ontwikkeld en verder uitgewerkt. De nota bestaanszekerheid bestaat uit drie belangrijke pijlers die gericht zijn op het ondersteunen van de zekerheid hebben om in basisbehoeften te voorzien (inkomen, dak, en gezondheid). De drie pijlers zijn: 1. Voorzien in basisbehoeften met focus op perspectief 2. Gezond, betaalbaar en veilig wonen 3. Fysiek en mentaal gezond voor iedereen. Na besluitvorming door de raad zijn we gestart met het uitvoeringstraject om de ambities en de maatregelen zoals die in de nota zijn opgenomen verder uit te voeren.

Energie armoede

Ook in 2023 werden veel inwoners met hoge kosten voor energie geconfronteerd. Om energiearmoede te voorkomen en bestrijden zijn een aantal acties uitgevoerd;

- inwoners met een inkomen tot 130% van het wettelijke minimumloon kregen een bijdrage in de energiekosten. De aanvraagperiode hiervoor loopt nog door in 2024.
- er werd een vangnetregeling opgesteld voor inwoners die buiten de boot vielen en door de gestegen energiekosten in de knel kwamen. Toekenning vanuit het tijdelijk lokaal noodfonds voor energiekosten betreft maatwerk, op basis van een aantal vastgestelde criteria.
- in samenwerking met de afdeling Duurzaamheid zijn er zogenaamde energiefixers ingezet die inwoners op maat informeren en helpen bij het terugdringen van hun energieverbruik.

Lokaal vertalen van landelijke aanpassingen 'Participatiewet in balans'

Er zijn nog geen definitieve (wets)wijzigingen die aanpassing van beleid vragen. Wel heeft de uitvoering van Duo+ een training gehad over de Participatiewet in Balans. Vanuit Duo+ is er dus al aandacht voor de denkwijze en eventuele aanstaande wijzigingen. Waar mogelijk wordt dit meegenomen in de werkwijze van Duo+. Daarnaast hebben de collega's van Duo+ vorig jaar een training motiverende gespreksvoering gevolgd, waarin ook aandacht was voor de principes eenvoud, vertrouwen en menselijke maat die centraal staan in de Participatiewet in Balans.

Uitvoeren pilot jongeren

Het jongerenloket is in 2023 verlengd. De pilot is positief ervaren door zowel de interne organisatie en de externe partners. Al snel bleek de inzet van een jongerencoach als vast aanspreekpunt een gat in de dienstverlening te vullen. De jongeren zelf, de collega's en onze partners vonden het prettig om met één vast aanspreekpunt te werken. Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in een sterke samenwerking en een stevig netwerk. Dit heeft geresulteerd in een beter samenwerking tussen de diverse collega's en bijvoorbeeld de medewerkers van het RMC (o.a. vroegtijdig schoolverlaters).

Opstellen pilot doelgroep 45+

De wens voor deze pilot bleek na onderzoek niet meer relevant en onvoldoende aan te sluiten bij de kenmerken en behoeften van onze uitkeringsgerechtigden. Wij hebben de doelgroep daarom losgelaten en ons gericht op bijstandsgerechtigden waarbij de stap naar werk nog niet haalbaar is. Deze groep bijstandsgerechtigden groeit en we zien mogelijkheden voor het verbeteren van onze ondersteuning aan deze groep mensen. Het doel van de pilot is de deelnemers op diverse gebieden in beweging te laten komen. Activiteiten gericht op werk, vrijwilligerswerk of op problemen die nog opgelost moeten worden zodat er rust komt om aan werk/vrijwilligerswerk te gaan denken.

Versterken van taal-, digitaal- en financiële vaardigheden ism taalhuis en maatschappelijke partner

In 2023 heeft het Taalhuis (Uithoorn voor Elkaar) twee groepen statushouders ondersteund bij het vergroten van de taalvaardigheid, de digitale en financiële vaardigheden. Uit tussentijdse evaluaties is gebleken dat de pilot bijdraagt aan het vergroten van de zelfredzaamheid van statushouders en daarom is besloten het ondersteuningsaanbod in 2024 voort te zetten. Er volgt nog een eindevaluatie. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om het ondersteuningsaanbod in 2024 door te ontwikkelen.

Inrichten en uitvoeren (structureel) cliëntervaringsonderzoek nieuwe aanpak inburgering en participatie

In 2023 zijn gesprekken gevoerd met BMC, die ook voor de rest van het sociale domein de cliëntervaringsonderzoeken uitvoert in Uithoorn. Vanwege het beperkte aantal inburgeraars dat Uithoorn begeleidt, blijkt een (kwantitatief) continu onderzoek niet mogelijk. Daarom is gekozen om begin 2024 eenmalig een kwalitatief onderzoek uit te laten voeren in de vorm van een klantreis. De uitkomsten van dit onderzoek worden betrokken bij de actualisatie van de beleidsnota inburgering die in 2024 plaats vindt.